

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 5CoP/42/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4215210978
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 09. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Vladimír Pribula
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2019:4215210978.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Vladimíra Pribulu a sudcov JUDr. Borisa Minksa a JUDr. Olivera Kolenčíka, vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: W. S., nar. XX. XX. XXXX, zastúpená Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Komárno, so sídlom Komárno, Nám. M.R. Štefánika 9 ako kolíznym opatrovníkom, dieťa rodičov: otec U. S., nar. XX. XX. XXXX, bytom S., Q. XX/XX, zastúpený JUDr. Robertom Schuchmannom, advokátom so sídlom Komárno, M. R. Štefánika 6, matka W. F. F., nar. XX. XX. XXXX, bytom S., T. V. XXX/XX, zastúpená JUDr. Claude Trelajom, advokátom so sídlom Nové Zámky, M. R. Štefánika 30, o návrhu matky na nahradenie súhlasu otca na zmenu priezviska maloletej, o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Komárna č. k. 9P/160/2015-290 z 27. mája 2019, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e**.
Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Komárno (súd prvej inštancie podľa § 12 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok, ďalej len „CSP“ v spojení s § 3 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok, ďalej len „CMP“) rozsudkom č. k. 9P/160/2015-290 z 27. mája 2019, nahradil súhlas otca na zmenu priezviska maloletého dieťaťa W. S., nar. XX. XX. XXXX z S. na F.. O trovách konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

2. Rozhodnutie právne odôvodnil s poukazom na § 35 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine (ďalej len „ZoR“) a § 11 ods. 3 písm. a/ zákona č. 300/1993 Zb. o mene a priezvisku.

3. V odôvodnení rozsudku poukázal na to, že matka maloletej sa písomne podaným návrhom zo dňa 11. 06. 2015 domáhala, aby súd nahradil súhlas otca na zmenu priezviska maloletej W. S. na F.. Okresný súd Komárno rozsudkom č. k. 9P/160/2015-78 z 13. apríla 2016 udelil matke súhlas na podanie žiadosti o zmenu priezviska mal. W. S. z priezviska S. na F.. Proti tomuto rozsudku podal otec maloletej odvolanie a Krajský súd v Nitre rozsudok tunajšieho súdu uznesením č. k. 5CoP/34/2016-120 z 25. januára 2017 zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie. Prvoinštančný súd uznesením č. k. 9P/160/2015-130 z 30. marca 2017 pripustil zmenu petitu, a to tak, že: Súd nahradzuje súhlas otca na zmenu priezviska maloletého dieťaťa z S. na F..

4. Matka od podania návrhu po celý čas trvala na svojich prednesoch a uviedla, že maloletá sa od svojho narodenia až do septembra 2014, teda viac ako 4 roky volala W. F.. Takto sa aj predstavovala. Do tejto doby nebolo otcovstvo k maloletej ani uznané ani určené z dôvodu, že jej otec si nezaslúžil, aby bol ako otec do jej rodného listu zapísaný, lebo sa ako otec nesprával. Do uznania otcovstva maloletej bol opakovane vo výkone trestu odňatia slobody. Od narodenia dcéru vychovávala sama, otec ju občas prišiel navštíviť, keď nebol vo výkone trestu odňatia slobody. V septembri 2014 boli medzi ňou a otcom

maloletej relatívne dobré vzťahy, preto súhlasila s tým, aby došlo k uznaniu otcovstva na matrike a pod tlakom zo strany otca súhlasila aj so zmenou priezviska maloletej na S.. Vo februári 2015 sa vzťahy medzi ňou a otcom maloletej vyhrotili a požiadala o pomoc políciu, otca vzali znova do väzby. Tieto dramatické spory medzi ňou a otcom majú na maloletú negatívny vplyv. Otec na mal. dcéru od narodenia výživné neplatil, neskôr ho platil prostredníctvom svojej matky. Po prepustení z výkonu trestu odňatia slobody ho platí sám. Maloletá nevedela, že sa volá S., zistila to v škôlke. Návrh odôvodnila tým, že maloletá sa volala F. a celá rodina, v ktorej žije sa tak volá, pričom s otcom a jeho rodinou majú veľmi zlé vzťahy, preto by pre ňu nebolo dobré, keby sa volala S.. Negatívny vplyv má aj minulosť otca, obáva sa aby jej v škole neposmievali. Sama maloletá hovorí, že sa chce volať F.. Problémy s tým boli aj pri zápise do školy, keď W. nevedela uviesť svoje skutočné priezvisko. Po zrušení veci odvolacím súdom matka naďalej trvala na písomne podanom návrhu. Otec maloletej bol dňa 19. 08. 2018 prepustený z výkonu trestu odňatia slobody a odvtedy si sám plní vyživovaciu povinnosť a prejavuje aj záujem o stretávanie s maloletou. Niekoľko stretnutí sa uskutočnilo, avšak maloletá prichádzala od otca s plačom tvrdiac, že otec na ňu kričal, necíti sa tam dobre a viac tam ísť nechce. Preto otcovi navrhla, že sa môže s maloletou stretávať v jej domácnosti. K takémuto stretnutiu však nedošlo.

5. Otec maloletej počas celého konania s návrhom matky nesúhlasil a žiadal, aby bol návrh matky zamietnutý. Podľa neho maloletá netrpí tým, že sa volá S. a chcel by, aby sa takto volala aj do budúcnosti. Po zrušení veci krajským súdom otec naďalej trval na tom, že s návrhom nesúhlasí. O maloletú má záujem, riadne platí výživné a chce sa s ňou stretávať a práve z toho dôvodu urobil podanie na Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Komárno, kde od marca 2019 začali mať sedenia za účelom reparácie jeho vzťahu s maloletou. Podal aj návrh na ORPZ Komárno pod ČVS: ORP-584/1-VYS-KN/2018, kde je vedené konanie proti matke pre marenie výkonu úradného rozhodnutie, pretože mu neumožňuje stretávanie s maloletou.

6. Návrh bol podaný 11. 06. 2015, kedy maloletá mala 5 rokov. V súčasnosti má maloletá 9 rokov, a preto ju súd v konaní vypočul. Dňa 31. 01. 2018 uviedla, že je žiačkou 2. Ročníka Základnej školy na ulici S. v S.. Uviedla, že otec sa volá I. S. a ona sa volá W. S., ale chcela by sa volať F. ako jej mama, lebo žije s mamou a má aj sesternicu, ktorá sa tiež volá F.. V tom čase sa s otcom už dlho nevidela, zvykol jej telefonovať a niekedy sa stretávala s babkou S.. Chce sa volať F., lebo v jej rodine sa všetci takto volajú.

7. Opätovne súd maloletú opätovne vypočul 18. 03. 2019, kedy uviedla, že navštevuje 3. ročník ZŠ. Jej mama sa vydala a volá sa W. F. F., doposiaľ sa volala F.. Býva s nimi aj jej manžel, ktorého má rada a má s ním dobrý vzťah. Uviedla, že sa volá W. S., ale chce sa volať W. F., pretože svojho otca nemá rada a bojí sa ho. Nechce sa s ním stretávať a ani so starou matkou z otcovej strany. Oni by aj chceli, ale ona nechce, lebo sa otca bojí. Jej síce otec nikdy neublížil, ale ubližoval jej matke a má z neho strach. Nemá problém s tým, že v škole ju poznajú ako W. S. a teraz by sa volala W. F., pretože by všetkým povedala, že sa W. S. už volať nechce a chce sa volať tak, ako všetci členovia jej rodiny. Matka ju nenahovárala, aby sa volala W. F., toto chce ona, matka jej povedala len aby povedala čo cíti.

8. Súd vykonal vo veci dokazovanie, z ktorého zistil, že rozsudkom Okresného súdu Komárno č. k. 9P/15/2015-85 z 15. októbra 2015 bola maloletá zverená do starostlivosti matky a otec bol zaviazaný prispievať na jej výživu po 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa. Ďalším rozsudkom č. k. 9P/153/2017-38 z 15. februára 2018 bola schválená rodičovská dohoda o úprave styku otca s maloletou tak, že otec je oprávnený sa s maloletou stretávať po prepustení z výkonu trestu odňatia slobody prvé tri mesiace každú stredu od 15.00 hod. do 18.00 hod. a každú párnú sobotu od 15.00 hod. do 18.00 hod., ďalšie 3 nasledujúce mesiace každú stredu od 15.00 hod. do 18.00 hod. a každú párnú sobotu od 9.00 hod. do 18.00 hod., a po uplynutí 6 mesiacov je otec oprávnený sa s maloletou stretávať každú stredu od 15.00 hod. do 18.00 hod. a každú párnú sobotu od 9.00 hod. do 18.00 hod. a párnú nedeľu od 9.00 hod. do 18.00 hod., každý rok 25.12. od 9.00 hod. do 18.00 hod. Momentálne na tunajšom súde prebieha na návrh matky konanie pod číslom 9P/266/2018 o zvýšenie výživného a úpravu styku otca s maloletou v prítomnosti tretej osoby. V tejto veci doposiaľ nebolo rozhodnuté, termín je stanový na september 2019.

9. Z vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že maloletá sa narodila z družského pomeru dňa XX. XX. XXXX v O., otcovstvo k nej nebolo uznané až do XX. XX. XXXX, pričom obaja rodičia zhodne uviedli, že príčinou bolo, že otec maloletej sa nesprával ako otec, opakovane bol vo výkone trestu odňatia slobody, preto si matka neželala a v konečnom dôsledku ani otec, aby došlo k uznaniu otcovstva.

Matka síce tvrdila, že k zmene priezviska dala súhlas pod nátlakom zo strany otca, túto skutočnosť otec maloletej popieral, pričom ani zo správy matrikárky Bc. P. W. súd nemal za preukázané, že otec vyvíjal nejaký nátlak na matku pri zmene priezviska maloletej. S poukazom na posledné dva skutky, za ktoré bol otec maloletej trestne stíhaný a odsúdený a tieto boli smerované voči matke maloletej, nie je možné s istotou vylúčiť, že matka maloletej súhlasila so zmenou priezviska pod psychickým nátlakom zo strany otca. Maloletá viac ako 4 roky sa volala W. F., takto sa aj predstavovala a takto začala navštevovať aj materskú škôlku. Otec a matka maloletej spolu nikdy nežili, ale ani nikdy neprerušili kontakt až do roku 2014. Od februára 2015 bol otec vo väzbe z dôvodu, že bol podozrivý zo zločinu porušovania domovej slobody a prečinu nebezpečného prenasledovania a prečinu poškodzovania cudzej veci, pričom poškodenou bola matka maloletej. Dňa 19. 02. 2016 bol otec maloletej z väzby prepustený, následne bol znova vzatý do väzby z dôvodu, že matke maloletej celý čas z väzby posielal listy, kde sa jej vyhráždal, preto sa stal podozrivým zo zločinu vydierania, poškodenou bola znova matka maloletej. Za uvedené skutky bol otec maloletej právoplatne odsúdený rozsudkom Okresného súdu Komárno sp. zn. 11T/78/2016 z 29. Septembra 2016 na nepodmienečný trest odňatia slobody v trvaní 34 mesiacov a zároveň mu bolo nariadené ochranné protitoxikomanické liečenie ústavnou formou a ochranné psychiatrické liečenie ústavnou formou. Toto rozhodnutie čo do výroku o treste bolo zrušené rozsudkom sp. zn. 2T/85/2015 z 30. Marca 2017 na úhrnný a súhrnný trest odňatia slobody v trvaní 42 mesiacov nepodmienečne. Dňa 19. 08. 2018 bol prepustený a začal sa kontaktovať s mal. dcérou, avšak po niekoľkých stretnutiach ho začala odmietať, v súčasnosti sa s otcom stretávať nechce odôvodňujúc to tým, že má z neho strach. Na súde prvej inštancie prebieha nové konanie o novú úpravu styku otca s maloletou v prítomnosti tretej osoby na návrh matky.

10. Matka maloletej sa vydala, maloletá uviedla, že s jej novým partnerom má dobrý vzťah. Matka maloletej návrh odôvodňovala tým, že bude v najlepšom záujme maloletej, pokiaľ sa bude volať F., pretože ona sama sa takto chce volať. Súd maloleť vypočul dvakrát v rozmedzí jedného roka. Mal. W. sa jednoznačne vyjadrila, že sa chce volať F. ako rodina, v ktorej žije, ku ktorej cíti spolupatričnosť. Zástupca otca navrhol opätovne v konaní vypočuť starú matku Z. S., súd návrh zamietol, pretože už bola vypočutá a z jej výpovede súd zistil, že vzťahy medzi dvoma rodinami sú veľmi zlé, k žiadnej náprave medzi nimi nedošlo. Žiadal zabezpečiť správu od MUDr. B. K. a znalecké posudky na rodičov zo spisov ORP/693/2-VYS-KN/2018. Aj tieto návrhy zamietol, pretože z ostatných vecí, ktoré boli prejednávané na tomto súde aj z predmetnej veci, má obraz o rodičoch maloletej a znalecké posudky na rodičov v tejto veci považoval za nadbytočné. Za nadbytočnú súd považoval aj správu od Q.. K., pretože správu podala Q.. U., ktorá sa nachádza v prílohovej obálke, v ktorej sa nachádza aj výpoveď maloletej. Maloletá žiadala, aby rodičia s touto správou oboznamovaní neboli. Otec s návrhom po celý čas nesúhlasil tvrdiac, že dieťa má mať priezvisko po otcovi, že on svoju dcéru má rád, i keď nebol dobrým otcom spočiatku. Vyživovaciu povinnosť za neho plnila pôvodne jeho matka v minimálnom rozsahu, avšak v súčasnosti výživné už platí sám. S maloletou má záujem sa stretávať, aj keď momentálne je ich vzťah narušený a pracuje na tom i s pracovníkmi úradu práce, aby sa jeho vzťah s dcérou zlepšil.

11. Prvoinštančný súd konštatoval, že maloletá bola súdom vypočutá 2x a vypočula ju aj psychologička Q.. U.. Maloletá sa pred súdom 2x v rozmedzí jedného roka jednoznačne vyjadrila, že sa chce volať tak ako jej matka F., pretože cíti spolupatričnosť najmä s touto časťou rodiny, nechce sa volať tak, ako jej otec S.. Bojí sa ho, keďže v minulosti ubližoval jej matke. Otec od narodenia o maloleť neprejavoval skutočný záujem, až do augusta 2018 bol prevažnú časť jej života vo väzbe, výkone trestu odňatia slobody alebo v zahraničí. Posledné dva skutky, za ktoré bol odsúdený boli namierené voči matke maloletej a túto ujmu, ktorú spôsobil matke maloletej, i maloletá pociťuje ako svoju vlastnú ujmu. Z týchto dôvodov súd rozhodol o nahradení súhlasu otca aj keď otec so zmenou priezviska nesúhlasil. V súčasnosti si plní svoju vyživovaciu povinnosť a má záujem sa stretávať s dcérou, avšak ich vzťah je vážne narušený. Vzhľadom k uvedenému bude v záujme dieťaťa, aby mala priezvisko po svojej matke, s ktorou žije v spoločnej domácnosti. Súd prihliadol na výpoveď svedkyne Z. S. aj na výpoveď maloletej. Poukazujúc na všetky uvedené skutočnosti súd dospel k záveru, že v najlepšom záujme maloletej je, aby mala v budúcnosti priezvisko F., preto rozhodol tak, ako uviedol vo výrokovej časti rozsudku s tým, že otec nijako nebude ukrátený na svojich rodičovských právach.

12. Proti tomuto rozsudku podal otec maloletej v zákonnej lehote odvolanie žiadajúc odvolací súd, aby napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zmenil a návrh matky zamietol. Namietal, že v danej veci neexistujú také závažné dôvody, na základe ktorých by mal súd nahradiť súhlas otca na zmenu priezviska mal. W. S. z S. na F.. Takéto rozhodnutie súdu navyše nie je ani v najlepšom záujme

ďalšej výchovy mal. dieťaťa, aby bol u neho udržiavaný a prehĺbovaný pocit spolupatričnosti s otcom. Spochybnil konštatáciu súdu prvej inštancie, v zmysle ktorej nebolo určené jeho otcovstvo z dôvodu, že sa nesprávne ako otec, pričom on tvrdil, že išlo o dohodu s matkou, a to do času, kým si neusporiada svoj život. Súhlasil s tým, že bol opakovane trestaný, pričom posledné dva prípady, pre ktoré bol trestne stíhaný za prečin marenia výkonu úradného rozhodnutia v súvislosti s porušovaním zákazu vedenia motorových vozidiel, čo vyplýva aj z výpisu z registra trestov. Od augusta 2018, kedy bol prepustený z výkonu trestu odňatia slobody sa snaží o pravidelný kontakt s dcérou v zmysle súdom prvej inštancie schválenej rodičovskej dohody. Naopak matka maloletej túto dohodu nedodržiava, preto podal aj podnet na začatie trestného stíhania pre marenie výkonu úradného rozhodnutia. O pomoc s nápravou vzťahu s dcérou požiadal aj klinických psychológov Q.. S., resp. Q.. B. K.. Matka maloletej mala zabezpečiť správy od uvedených psychológov, čo nespĺnila. Aj napriek tomu bola správa od Q.. S., t. č. U. do spisu doložená. Uskutočnili sa tri stretnutia a ďalšie individuálne stretnutia s cieľom obnovy styku dieťaťa s otcom. Pripojil aj správu od Q.. K., z ktorej vyplýva narušenosť vzťahu otca s dcérou, o nápravu ktorého sa však usiluje. Pokiaľ ide o tvrdenie súdu ohľadom plnenia vyživovacej povinnosti dodáva, že po prepustení sa zamestnal, matke zaplatil výživné, ktoré za neho platila a ďalej si plní vyživovaciu povinnosť tak, ako bola určená dohodou rodičov. Záverom dodal, že výpoveď mal. W., ktorá bola vypočúvaná ako 8 ročná, nemožno brať do úvahy, a to vzhľadom na jej naviazanosť na matku. V. na vyššie uvedené dospel k záveru, že súd prvej inštancie sa neriadil právnym názorom odvolacieho súdu tak, ako bol uvedený v zrušujúcom uznesení. V konaní neboli preukázané žiadne skutočnosti, ktoré by odôvodňovali výnimočnosť situácie v tom smere, že súd nahradil súhlas otca so zmenou priezviska mal. Sary.

13. V odvolaní podanom prostredníctvom právneho zástupcu otca, doručenom súdu prvej inštancie dňa 03. 07. 2019, otec opakovane poukázal na zrušujúce uznesenie odvolacieho súdu č. k. 5CoP/34/2016-2016 z 25. januára 2017 a na dôvody zrušenia prvoinštančného rozsudku. Poukázal na dôvody, na ktoré prihliadol súd prvej inštancie, keď vyhovel návrhu matky, pričom zastáva názor, že práve uvedené kritéria nie sú relevantné pre posúdenie opodstatnenosti návrhu a nemožno ich považovať za argumentáciu v predmetnom konaní. Ako nedôvodný považoval aj opakovaný výsluch mal. W., ktorý sa konal v priebehu jedného roka, keď prvý výsluch neobsahoval tak závažné rozhodnutia, ako druhý výsluch, pričom súd prvej inštancie uvedené rozpory pri jej výsluchu, pri ktorom neboli prítomní účastníci konania, neodstránil tak, ako to mal na zreteľ odvolací súd v zrušujúcom uznesení. Nesúhlasil s tvrdením, že o dcéru nejavil záujem až do augusta 2018. Počas výkonu trestu odňatia slobody sa s maloletou kontaktoval spôsobom, aký prichádzal do úvahy. V čase, kedy žil s matkou maloletej, mal s dcérou prirodzený a spontánny vzťah. Nesúhlasil s rozhodnutím súdu prvej inštancie, ktorý zamietol návrh na vypočutie Z. S. z dôvodu, že už bola raz vypočutá. Uvedená svedkyňa mala preukázať zmenu názoru mal. W. k otázke stretávania sa s otcom a starou matkou. Pre objektívne posúdenie opodstatnenosti návrhu navrhol zadovážiť spis OEPZ Komárno ČVS: ORP-137/1-VYS-KN-2019. Súd prvej inštancie uvedený dôkaz nevykonal. S poukazom na tieto skutočnosti nemožno dospieť k záveru, že by sa v novom konaní súd prvej inštancie riadil právnym názorom odvolacieho súdu v zrušujúcom uznesení, a teda nemohli byť a ani neboli zistené dôvody hodné osobitného zreteľa, ktoré by odôvodňovali záver nahradiť prejav vôle otca na zmenu priezviska mal. W. S..

14. K odvolaniu otca sa písomne vyjadril kolízny opatrovník, ktorý navrhol odvolaciemu súdu, aby napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil.

15. K odvolaniu otca sa písomne vyjadrila aj matka mal. W., ktorá uviedla, že rozhodnutie súdu považuje za vecne správne, preto žiada odvolací súd, aby ho potvrdil. Dodala, že súd prvej inštancie po vrátení veci odvolacím súdom postupoval v intenciiach zrušujúceho uznesenia, a to aj v prípade, keď vykonal výsluch mal. W. S., ktorá opakovane potvrdila, že chce používať priezvisko F., pretože sa cíti byť súčasťou tejto rodiny. Pokiaľ ide o styk otca s mal. dcérou od augusta 2018 po prepustení z výkonu trestu odňatia slobody, konštatovala, že maloletá má voči otcovi averziu a má z neho strach. Uvedené problémy sa snaží matka riešiť prostredníctvom kurately. Zdôraznila, že zmenou priezviska nebude oklieštený výkon rodičovských práv a povinností otca, ale naopak, môže tým preukázať, že mu záleží na osobnom šťastí a psychickej pohode dcéry. Záverom dodala, že vady vytýkané odvolacím súdom boli v celom rozsahu odstránené a súd prvej inštancie vo svojom rozhodnutí prihliadol na najlepší záujem mal. W..

16. K vyjadreniu kolízneho opatrovníka k odvolaniu otca sa písomne vyjadril otec mal. W., ktorý uviedol, že zotrúva na podanom odvolaní.

17. Krajský súd v Nitre, ako súd odvolací podľa § 34 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) po zistení, že odvolanie bolo podané oprávnenou osobou v zákonom stanovenej lehote, preskúmal napadnuté rozhodnutie, neviazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 65 a § 66 CMP), prejednal odvolanie bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 a contrario CSP) a dospel k záveru, že odvolanie otca nie je dôvodné, preto rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti ako vecne správne podľa § 387 ods. 1 a 2 CSP potvrdil.

18.1. Podľa § 387 ods. 1 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

18.2. Podľa § 387 ods. 2 CSP, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

19.1. Podľa § 2 ods. 1 CMP, na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

19.2. Podľa § 38 ods. 1 CMP ak je účastníkom maloletý, ktorý je schopný vyjadriť samostatne svoj názor, súd na jeho názor prihliadne.

19.3. Názor maloletého zisťuje súd spôsobom zodpovedajúcim jeho veku a vyspelosti. Podľa povahy veci zisťuje súd názor maloletého bez prítomnosti iných osôb (§ 38 ods. 2 ZoR).

20.1. Podľa § 35 cit. Zákona o rodine (ďalej len „ZoR“), ak sa rodičia nedohodnú o podstatných veciach súvisiacich s výkonom rodičovských práv a povinností, najmä o vysťahovaní maloletého dieťaťa do cudziny, o správe majetku maloletého dieťaťa, o štátnom občianstve maloletého dieťaťa, o udelení súhlasu na poskytovanie zdravotnej starostlivosti a o príprave na budúce povolanie, rozhodne na návrh niektorého z rodičov súd.

20.2. Podľa § 43 ods. 1 ZoR maloleté dieťa má právo vyjadriť samostatne a slobodne svoj názor vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. V konaniach, v ktorých sa rozhoduje o veciach týkajúcich sa maloletého dieťaťa, má maloleté dieťa právo byť vypočuté. Názoru maloletého dieťaťa musí byť venovaná náležitá pozornosť zodpovedajúca jeho veku a rozumovej vyspelosti.

20.3. Podľa článku 3 Dohovoru o právach dieťaťa pri všetkých akciách týkajúcich sa detí, či už podniknutých verejnými alebo súkromnými inštitúciami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi orgánmi alebo zákonodarnými zbormi, najlepšie záujmy dieťaťa musia byť prvoradé.

20.4. Podľa článku 12 bod. 1 Dohovoru o právach dieťaťa štáty-zmluvné strany musia zabezpečiť dieťaťu, ktoré je schopné si utvárať vlastné názory, právo ich vyjadrovať slobodne vo všetkých záležitostiach, ktoré sa ho týkajú, pripisujúc názorom dieťaťa náležitú váhu podľa veku a zrelosti.

20.5. Na tento účel musí byť dieťaťu predovšetkým poskytnutá možnosť byť vypočuté v akomkoľvek súdnom alebo administratívnom konaní, ktoré sa ho týka buď priamo, alebo prostredníctvom zástupcu, resp. príslušnej osoby, spôsobom zlučiteľným s procesnými pravidlami vnútroštátneho práva (čl. 12 bod 2. Dohovoru).

21.1. Podľa § 4 ods. 1 a 2 zákona č. 300/1993 Z. z. o mene a priezvisku v platnom znení každý musí mať priezvisko. Štátny občan Slovenskej republiky po narodení nadobúda spoločné priezvisko rodičov, alebo, ak majú priezviská rôzne, nadobúda priezvisko jedného z nich určené dohodou pri uzavretí manželstva, prípadne, ak rodičia nie sú spolu zosobášení a majú rôzne priezviská, nadobúda priezvisko podľa dohody rodičov. Dohodou možno určiť iba priezvisko, ktoré v čase, keď k dohode došlo, má jeden z rodičov.

21.2. Podľa § 11 ods. 3 písm. a/ zákona č. 300/1993 Z. z. o mene a priezvisku v platnom znení, žiadosť o zmenu mena alebo zmenu priezviska maloletého podávajú jeho rodičia, ak sú jeho zákonnými zástupcami ako spoločnú žiadosť. Ak ide o maloletého staršieho ako 15 rokov, musia k žiadosti priložiť

jeho písomný súhlas s jeho úradne osvedčeným podpisom. Ak o zmenu mena alebo zmenu priezviska maloletého žiada iba jeden z jeho rodičov, k žiadosti priloží aj písomný súhlas druhého rodiča s jeho úradne osvedčeným podpisom alebo právoplatné rozhodnutie súdu nahrádzajúce jeho súhlas, ak súhlas nedal alebo ak sa súhlas nedal získať.

22. Ak sa rodičia nedohodli o podaní žiadosti o zmenu priezviska maloletého dieťaťa príslušnému správneému orgánu, dá súd v zmysle ustanovenia § 49 Zák. o rod. (teraz § 35 Zák. o rod. - pozn. odvolacieho súdu) súhlas k podaniu tejto žiadosti jedným z rodičov len vtedy, ak sú pre to závažné dôvody. Tak napr. vtedy, ak rodič, ktorý so zmenou priezviska maloletého dieťaťa nesúhlasí, neplní si svoje povinnosti voči dieťaťu, nejaví o neho záujem a stratil k nemu zrejme citový vzťah, alebo ak z iného závažného dôvodu nie je v záujme ďalšej výchovy dieťaťa, aby u neho bol udržiavaný a prehlbovaný pocit spolupatričnosti s týmto rodičom (R 11/1973).

23. Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody. Odvolací súd sa stotožnil s výrokom rozhodnutia súdu prvej inštancie ako aj s jeho odôvodnením, pretože súd urobil správny právny záver a svoje rozhodnutie odôvodnil v súlade s ním citovanými, správne aplikovanými ustanoveniami Zákona o rodine, Zákona o mene a priezvisku a Civilného mimosporového poriadku.

24. Odvolací súd poznamenáva, že riadny výkon rodičovských práv a povinností predpokladá dohodu rodičov vo veciach súvisiacich s týmto výkonom. Ak sa rodičia z akýchkoľvek dôvodov nevedia dohodnúť o podstatných veciach súvisiacich s výkonom ich rodičovských práv a povinností, rozhoduje o takejto spornej podstatnej veci na návrh niektorého z rodičov súd. Súd rozhodne iba o takých nezhodách rodičov, ktoré sú podstatnými vecami s výkonom ich rodičovských práv a povinností. Za podstatné pritom možno považovať aj ďalšie, v ustanovení § 35 zákona o rodine nevymenované prípady, napríklad určenie bydliska maloletého dieťaťa, podanie návrhu na zmenu priezviska maloletého dieťaťa. Určenie mena a priezviska maloletému dieťaťu patrí k právam oboch rodičov, pričom z toho následne vyplývajú vzhľadom na dôsledky aj povinnosti. Maloleté dieťa musí mať priezvisko svojich rodičov a k jeho zmene môže dôjsť len zákonným spôsobom. Ak sa rodičia dieťaťa nedohodnú na zmene priezviska maloletého dieťaťa, súd v takomto prípade nie je oprávnený priamo rozhodovať o zmene priezviska na návrh niektorého z rodičov, ale môže udeliť súhlas rodičovi na podanie žiadosti o zmenu priezviska. Určiť meno a priezvisko dieťaťa patrí k právam a povinnostiam rodičov, pričom pri určení priezviska dieťaťa treba zachovať zásady, podľa ktorých určiť priezvisko dieťaťa je právom obidvoch rodičov. Maloleté dieťa musí mať priezvisko svojho rodiča a k zmene priezviska môže dôjsť len zákonom predpísaným spôsobom. Na povolenie zmeny priezviska nie je právny nárok; súd dá súhlas na podanie žiadosti jedným z rodičov (a to aj proti vôli druhého rodiča) len vtedy, ak sú na to závažné dôvody a ak je to v záujme dieťaťa. Môže ísť o prípady, ak si rodič, ktorého priezvisko dieťa má, neplní svoje základné povinnosti voči dieťaťu, neprejavuje oň záujem, stratil k nemu citový vzťah alebo sú tu iné vážne dôvody, svedčiacie o tom, že nie je v záujme zdravého vývoja dieťaťa, aby sa u neho udržiaval a prehlboval pocit spolupatričnosti s týmto rodičom.

25. V konaní vo veci starostlivosti súdu o maloletých musí konajúci súd brať do úvahy okolnosti konkrétneho prípadu v prihliadnutí prioritne na záujmy maloletých detí. Preto je potrebné brať do úvahy názor a postoj maloletého dieťaťa, ktorého sa úprava týka, s ohľadom na jeho rozumovú vyspelosť a schopnosť objektívne posúdiť priebeh a dôsledky navrhovanej zmeny. V danom prípade nemožno pochybovať o jednoznačne vyslovenom názore v rozhodnom čase deväťročného maloletého dieťaťa, ktorého matka sa domáha v danom prípade zmeny priezviska späť na priezvisko, ktoré bolo dieťaťu zapísané pri jej narodení po dohode oboch rodičov a s ktorým sa mal. dieťa identifikovalo. Napriek skutočnosti, že záujmy rodičov a práva z rodičovstva plynúce, rovnako tiež povinnosti, majú byť vo vzájomnej rovnováhe, za konkrétnych špecifických okolností môže tento záujem rodičov, resp. jedného z nich, prevážiť práve záujem maloletého dieťaťa. Dôraz na záujmy maloletých detí je kladený v predmetných konaniach v zmysle príslušných ustanovení Zákona o rodine a vyplýva z celkovej právnej úpravy vzťahov medzi rodičmi a deťmi, ako aj z medzinárodných dohovorov, upravujúcich ochranu práv maloletých detí vo všeobecnosti. Názor maloletej W. na zmenu jej priezviska a k súvisiacim okolnostiam v tomto prípade bol zistený v priebehu konania nielen z písomného stanoviska matky maloletej, ale tiež jej vypočutím psychologičkou Q.. U., ako aj vypočutím maloletej pred súdom. Prejavenie názoru účastníka konania je pritom jedným z jeho základných práv. Spôsob vykonania takeého dôkazu pritom je plne v dispozícii súdu.

26. Odvolací súd poznamenáva, že matka žiadala o udelenie súhlasu na podanie žiadosti o zmenu priezviska maloletej W. pretože otec odmietol udeliť súhlas na zmenu priezviska maloleteho. Ako vyplýva z vyššie uvedeného, dôsledne zisteného skutkového stavu súdom prvej inštancie, mal. W. sa od svojho narodenia až do septembra 2014 volala F.. V septembri 2014 po zlepšení sa vzťahov medzi mal. W. a jej otcom bolo uznané otcovstvo na matrike a zároveň matka súhlasila aj so zmenou priezviska mal. W. z F. na S.. V roku 2015 opäť prišlo k závažnému narušeniu vzťahov medzi otcom a mal. W., bol opätovne vzatý do väzby. Tieto skutočnosti na maloleté dieťa negatívne vplyvajú. Po prepustení z výkonu trestu odňatia slobody sa otec pokúša o obnovenie vzťahu s dcérou, tá ho však aj naďalej odmieta. Sama mal. W. opakovane vyslovila prianie, aby sa priezviskom volala rovnako ako jej matka a zvyšok jej rodiny.

27. Priezvisko dieťaťa neoddeliteľnou súčasťou jeho identity už od jeho narodenia. Rozhodnutie o mene a priezvisku dieťaťa je zásadným rozhodnutím sprevádzajúcim jeho celý život, a na to, aby bolo zmenené, musia byť preukázané závažné dôvody. V tomto prípade sa odvolací súd stotožňuje so závermi súdu prvej inštancie o tom, že maloletá W. nie je stotožnená s priezviskom S. a opakovane prejavila vôľu volať sa F., pretože k matke a matkinej časti rodiny cíti určitú formu spolupatričnosti, cíti sa byť jej súčasťou, čo naopak v súvislosti s otcom a rodinou otca absentuje. Toto jej rozhodnutie je potrebné rešpektovať, a to v nadväznosti na jej aktuálny a dlhodobý pretrvávajúci vzťah s otcom, s ktorým sa nestýka a ku ktorému nemá neprechováva pozitívny vzťah. Odvolací súd poznamenáva, že na jednej strane je tu negatívny vzťah medzi dcérou a otcom, a na druhej strane ide o potrebu začlenenia sa dcéry do rodiny jeho matky, v ktorej žije prevažnú časť svojho života, pričom mal. W. svoj názor jasne prezentovala. S priezviskom po otcovi nie je v súčasnosti stotožnená, identifikuje sa s matkou a jej rodinou, keďže výchovné prostredie u nej je pre ňu prirodzeným výchovným prostredím.

28. Pokiaľ ide o námietky otca, že súd prvej inštancie nevykonával dôkazy, ktoré navrhoval a ktoré boli podstatné pre riadne zistenie skutkového stavu veci, odvolací súd poznamenáva, že mimosporové konania sú ovládané vyhľadávacím princípom (tzv. materiálne konania), na čo nová právna úprava (CMP) reagovala ustanoveniami, ktoré poskytujú súdom dostatočný priestor na to, aby zistili stav veci. Súd preto „musí“ iniciatívne zasahovať do konania, najmä do dokazovania, čím na seba preberá významnú mieru dôkaznej iniciatívy. Keďže jedným z najdôležitejších princípov mimosporového konania je princíp ochrany verejného záujmu (čl. 1 CMP), súdy budú uplatňovať aj iné metódy konania než v sporovom konaní (napr. súd môže konať z úradnej povinnosti, uplatňuje sa v širšej miere vyšetrovací princíp, princíp oficiality, princíp materiálnej pravdy a pod.). Súd v mimosporovom konaní nie je viazaný návrhmi účastníkov, ale koná s ohľadom na prejednanú vec v záujme objektívneho zistenia skutkového stavu v prospech maloleteho dieťaťa. Zároveň je potrebné zdôrazniť, že výlučne súd rozhoduje o tom, ktoré z navrhnutých dôkazov vykoná a ktoré nevykoná. Ak súd rozhodne, že niektoré z navrhnutých dôkazov nevykoná, je povinný v odôvodnení rozsudku riadne zdôvodniť, prečo nevykonával ďalšie navrhnuté dôkazy (§ 220 ods. 2 CSP). V tomto smere odvolací súd nezhliadol žiadne nedostatky v procesnom postupe súdu prvej inštancie, svoje rozhodnutie o nevykonaní dôkazov odôvodnil a rovnako tak aj odvolací súd považuje otcom navrhované vykonanie dôkazov výsluchom svojej matky Z. S. a predkladaním vyšetrovacieho spisu, či ďalších znaleckých posudkov za nadbytočné, pretože z riadne zisteného skutkového stavu je jednoznačne a nad mieru všetkých pochybností preukázané, že návrh matky je v najlepšom záujme mal. W..

29. Súd prvej inštancie správne prihliadol na názor dieťaťa a aj na zázemie v jeho terajšej rodine s priezviskom „F.“, resp. F.. Zároveň správne prihliadol aj na vzťah dcéry a otca, ktorý je v súčasnosti dlhodobý narušený a nefunkčný. Odvolací súd na základe uvedeného konštatoval, že sú dané závažné dôvody, pre ktoré je potrebné vyhovieť návrhu matky o udelenie súhlasu na podanie žiadosti o zmenu priezviska dieťaťa, riadiac sa pritom aj právnym názorom odvolacieho súdu v predchádzajúcom zrušujúcom uznesení, a preto napadnutý rozsudok ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 a 2 CSP potvrdil.

30. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol súd podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

31. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 druhá veta Civilného sporového poriadku v spojení s § 3 ods. 9 posledná veta zák. č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP), v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP). Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), to neplatí, ak je a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).